

محراب

اقتصادی ، اجتماعی ، فلسفی ، تاریخی ، ادبی مجموعہ

شہیدینک آیدہ پرنسپر اولتور

مضامین

- ہندستانک استقلال مجاہدہ لری « مصاحبہ » یوسف ضیا
 اسلام « فلسفہ و علوم » مصطفیٰ شکیب
 ملوکی طیفلر « ہاتاسونک زردندہ تخیلات » قادیہ حبیبی
 محراق عشق سجودہ کلدم ، حضرت نبی عشقہ سمیرہ جمال اوردہ نوس
 سلجوقیلرک اقراضی زمانندہ ، قونیہ علمی ضیا
 ابن خلدون دہ اجتماعیات ضیاء الدینہ فخری
 ہیا کل الور « ترجمہ در » شیخ شہاب الدینہ مفضل سہروردی
 سہروردینک فلسفہ سی « مکاشفہ طریق » یوسف ضیا
 سچیہ و ذکا اورفولی محمود
 تورك متصوفلری (مرید زاده مصطفیٰ عجزی آغا) طاہر حربی
 سی بن یقظان « ابن طفیل » رشید

تورک متصوفلری

مرید زاده مصطفیٰ عجمی آغا

تورککری عباسی سرایلیرینه کوله لکه کیردکاری زمانلردن اعتباراً اسلامیتله اساسلی برعلاقه پیدا ایتمشلردر. أموی فاتحلرینک تورکستانده احراز ایتدکاری ظفرلر برنیسان بلوطی کی کلوب کچمشدر. خالق صومق، شام خلیفه لرینک خزینهلرینی دولدورمقدن بشفه غایه استهداف ایتمین ظالم والیلرک فاجعه اداره لری ده بوکا انظام ایدنجه اسلام، اجتماعی برنییه وجوده کتیرمه موفق اوله مدن تورانیلرک ایچنده براز دوام ایتمشدر. رعیه دن آلان خراجلرک شدتی قارشوسنده تیردین خلق کتله لری اسلامه داخل اولمش فقط موالی عنوانیه فاتحلردن استثنائی برمعامله دن قورتوله مامشدر. بوکا بناء تورکستانده زمان زمان ارتدادلر، عصیانلر، انقلابلر، اختلاللر هیچ اکسیک اولمامشدر.

ایشته شوتاریخی حادثه لرک شهادتیه تیلر ایدن حقیقت درکه وجدان اجتماعیله برتورکک اسلامنی انجق عباسی دورلرنده تعضو ایتمش اوله رق کوریوریز.

فطرتک جنکاورلکه ممتاز قله یینی بو عصر قویم، وجدانی، اجتماعی انقلابلرک کیفیت و کمیتنه عائد وجوده کتیردیکی منشه رات تاریخییه هیجده اهمیت ویرمه مشدر.

تورک تاریخنک اسلامیتدن اولکی درینلره دوغری اوزانان سلسله عنعنای نصل قرانلقلرده توقف ایدیورسه اسلامیتدنصکرده مختلف ملتلرک سقف اجتماعی التنده

کوچ سچیلدور [۱] تورک اطاعتک حیات تاریخیهلرینی تتبع ایتمک، اسلامیتک شمشعه دار مدینتی اعلایه خادم اولان زمره لرک ایچنده بارز برهویت کمال عرض ایدن عرفزک اصالت

فارقه سنی میدانه چیقارمق دیمکدر. شرقک خلیالی سیاسی التنده اوزون واحه لرک قارلی شاهقه لرک الهامیه یوکسله ن روحلر، حیات دنیلن سرمکونک، وجود دنیلان ظرف

ملونک وحدانی حقیقتلری اوکنده عصرله جه دالغین دالغین دوشونمش اویکون فکراتک حدس عرفانیله عمان کبریالک ایچنده،

بن بن ده دیکم بن ده دیکم سنسک هپ

جانم ده دیکم جان ده دیکم سنسک هپ

[۱] عرب تاریخ مدینتی مؤلفی کوستاولوبون کی مشهور بر عالم بیله (کشف الظنون) صاحبی

مانند قدم سپنه كان اولدى هب
تن تن ده ديكم تن ده ديكم سنسك هب

ديهرك صوفيانه فغانلريله دالوب كتمشدر . شرقك يتشديرديكى متفكرلرك برچوغى اك
بيوك حقيقتلى شعرك لسانه توديع اتمشدر ، اك يوكسك فكرلرني ده تصوفك درين ،
وجدى فلسفه سنك اعماقده كيزله مشلردر . اسلام حكيملرينك انارنده عين وصفك
تجليلرني كوريبوريز .

غانز نهرى ساحلارندن قويوب كلان بوالسي جذبه لر ، ايرانك واحه لرني ،
توركستانك شاهقه لرني هلا يه رق تا اسياى صغرانك اتكه لرندن آق د كزك كئارلرينه ور
ايمش برچوق صمدانى صوفيلرك نوای قىلرندن جوشان زمزمه لرله دالغه لانا ق شرقك
آفاق عرفاننده سياره لر يوز ويرمشدر .

ترجه حالى يازمق صد دنده بولديغمز ادرميدلى مریدزاده مصطفى عجزى اغا بن محمد
بن على بن مرید حضرتلرى ده صوك عصرك اجله صوفيه سندن بر مرد كاملدر . بو ذات
شريف مشايخ قادريه دن بيرامجلى دونبايجى زاده شيخ على افندى حضرتلرندن اخذ طريقت
ايمش لردر . بك چوشقون واردات الهيه معكس اولان مریدينك تربيه سنى بر مدت
ايچون شيخ مشاراليه طريق شعبانى پیرانندن قوش اطه لى حاجى ابراهيم افندى حضرتلرينه
حواله بيورمش ، مومى اليه بو صورتله هرايكى قولدن سلوك كورمشلردر . مدليلى عبدالرحمن
افندى حاجى رستم بك كى او عصرك مشاهيرى هب انتساب ابه نشئه محمد بن فيضياب
اولمشلردر . عجزى اغانك جدى ادرميد خاندانندن مرید اوغلى على اغادر مومى اليه ادرميد
وويوده سى ايكن اوغلى حاجى محمد اغا يدرينى عزل ايتديره رك كندىنى وويوده نصب
ايتديرمش على اغاده منكوباً (۱۲۳۲) تاريخنده ارتحال ايمشدر .

حاجى محمد اغانك سالره چيقان مظالمى خاقى ستروب نحو ايمك درجه لرينه كلش
اولديغندن اهالى حضور شاهانه يه محضر لر تقديم ايدهرك صرقومك عزانى استرحام ايله مشلر .
براي تحقيقات ادرميد كوندريلان مدلى ناظرى قولاقسز اوغلى كئخداسى حاجى
ابوبكر اغايى هامده بوغدوره رق كتيبه مظالمه برجنابت ده ا علاوه ايله مشدر . استجوابه
ايچون استانبوله دعوت ايدلمش ايسه ده كئاهيه ده تانارله يتشديريله رك اعدام فرمانى اوزرينه
حاجى محمد اغا سياست ايدلمشدر . بوتون اموال وامللكى طرف ميريدن ضبط ايدملك
ايچون مأموراً كوندريلان دركاه على قيوچى باشلرندن بشير اغايه صاحب الترجمه يدريينك

بوتون اموال و خزائننی تسلیم ایتمش بوندن بر حبه بیله صقلامامش اولدیغندن اغای مشارالیه جوجغک استقامتنه حیران قالمشدر . بوندن صکره مصطفی عجزی اغا و ویووده تعیین ایدلمش ایسهده مشارالیهک روحنده پارلیان زهد و تجرید ضیالری ، خاندانک معروض قالدیغی عواقب سیاسیة دولایسیله بوسبوتون علولنمش و بوضیره لرده دونباجی زاده یه ارادت کتیرمشدر . بیلرجه طریق مجاهدهده وارلق طالمنک کجیحی اقبال صیرتیمه لری و نفسک آزهین اماره لر یله مجاهدهده بولنمش و بیوک بر مرد کامل اولمشدر . برچوق فضائل و کراماتی لسان خلقده شایعدر . مطبوع دیوان الهیاتی وارددر حضرت نیازینک

هر نزهه باقسه کوزل بیل سرسبحان آندهدر
جمله بر آینهدر وجه رحمان آندهدر

بیتنی شرح ایتمشدر . طبع طاشقانه سنی افاده ایدن شو بیتلر دیوانندن مقتبسدر .

کلر کبی سینهمده قیزارسه نوله داغلا
نه سیر چمن قینغوسی ، نه لاله لی باغلا
کلزار هویتده آلور بوی نصیبی
بلبل کبی هرکم که سحرلرده قان اغلا
توحید ایله دل چشمی کشاد اولسه محقق
بر نور کورینه ارض و سموات یوجه داغلا
اولدی اوله جق بر دم ایله کاف ایله نوندن
اول دم که دور چرخ بو یرک سیلیری چاغلا
هر کیم که اولور کبر وجوددن متجرد
حقا بو فنا ایله قو جوریکی صاغلا
بو فنا رباط ایجره بقایی بولور عجزی
پیر خدمتنه صدق ایله هر کیم بلی باغلا
دیگر :

اسما کورینور مظهر اشیا به بقارسم
حق ظاهر اولور شاهد اسما به بقارسم
سرازی جلوه ایدر شان غیوبدن
بر بر کورینور صنع مسما به بقارسم
اول دلبر روحانی بی ایلدی مجنون
هپ اول کورینور صورت لیلایه بقارسم

.....
.....

کل شهر حقیقت دله عجزی یوری طورمه
هپ ظل سراب بحر ایله صحرایه بقارسم

(۱۲۹۹) تاریخنده کی روسیه حربنده مقامات مبارکه مسئله لرینک آلدینی سیاهی و خاملر
وروسیه نیک ایسه قدس اورتودو قوز زائر لرینک حمایه سنه قیامی حکومت عثمانیه بی بوتون
بوتون هیج صایه جق مداخله لر یوز کوستر مشدی بونک اوزرینه سرای هایونده وکلا ،
علما ورحال دن مرکب بویوک بر مجلس مشورت عقد اولنش مریدزاده مصطفی عجزی اغاده
خاصه بو مجلسه دعوت ایداشدر .

مشار الیه بر کون احبا و اوداسنه مکتوبلر کوندروب جمعه کونی بویوک الایده بولم لرینی
رجا ایتمش او کون ایسه ارتحال دار بقا ایله مش اولدیغندن بو کراماتندن نصل بر مرد کامل
اولدینی کلا شلمشدر . تاریخ رفائی «۱۲۸۳» در السنه خلقده افا حضرتلری نامیله معروفدره
بالجی زاده :

ظاهر صرمی

حی بن یقظان

حکمه نه قدر صفات کمالیه وارسه هپسینی تتبع واستقرا ایدردی اونلرک هپ او فاعلک
اثری اولارقی وجوده کلدیکنی کوریردی ، او فاعل دن ماعدا اوصفتلرله متصف اولانلردن
فاعلک اتصافی دها احق کوریردی و بوتون صفات نقصیده تتبع ایلر اونی هپسندن منز
ومبرا کوریردی .

صفات نقصدن نصل منز اولماز ، نقصک معناسی عدم مخصندن ویاعدم مخصله مربوطیتی
اولان شیدن بشقه برشی دکدر . اگر نقصانندن منز اولماسه ایدی عدم محض هر بر
هو وجوده وجود ویرن ، موجود محض اولان و بذاته واجب الوجود اولان ذاته تعلق
و تلبس ایتمش اولوردی . دیمک که وجود اودر واو آنجق وجوددر . کالده تمامده
کوزللكده آنجق اودر قیمت ، قدرت ، علم آنجق اودر واو آنجق اودر . (وکلشی
هالک الاوجهه) ذاتندن ماعدا هرشی هالکدر . حی بن یقظانک اوتوزبشن سنه ختامنده ، عرفی
البشوحده منتهی اولدی وقلبنده اشبو فاعل شائنده برشی یرلشدی که اونندن بشقه هر هانکی
یرشینی دوشونمکه مانع اولیوردی . آرتق تتبع ایتمکه اولدینی موجوداتی و اونلردن